EUACI EUROPEAN UNION ANTI-CORRUPTION INITIATIVE

Funded by the European Union

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

РЕФОРМА ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ

ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо проведення доброчесних закупівель реконструкції та капітального ремонту їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти

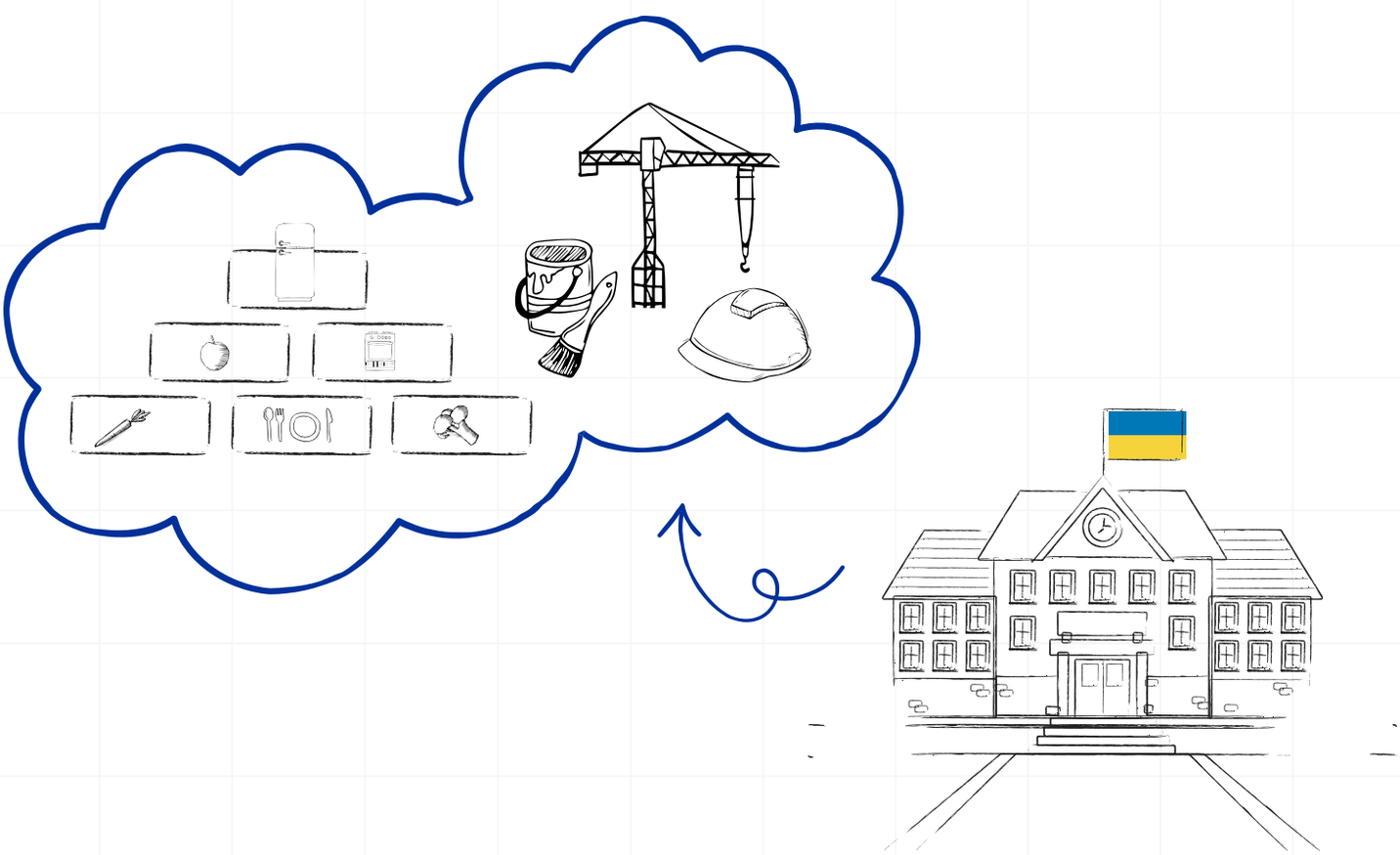

Київ, 2024

Дана публікація підготовлена експертами Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу (EUACI) в Україні на замовлення Команди Реформи шкільного харчування та Міністерства освіти та науки України. Думки, висновки чи рекомендації належать авторам або упорядникам публікації і не обов’язково відображають позиції EUACI в Україні, Європейського Союзу або Міністерства закордонних справ Данії.

EUACI
EUROPEAN UNION ANTI-CORRUPTION INITIATIVE

Ця програма фінансується **Європейським Союзом**
і співфінансується та впроваджується
Міністерством закордонних справ Данії

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK

ЗМІСТ

Вступ 04

Загальні положення 04

Визначення предмета закупівлі 05
Визначення очікуваної вартості предмета закупівлі 06
Вибір виду закупівлі 10
Організація відвідування об’єкта реконструкції чи капітального ремонту 12
Технічне завдання (технічна специфікація) тендерної документації на закупівлю робіт 12
Вимоги тендерної документації щодо забезпечення ступеня локалізації виробництва товарів 13
Ліцензії та інші дозвільні документи 15
Забезпечення тендерної пропозиції 16
Забезпечення виконання договору про закупівлю 16
Критерії оцінки тендерних пропозицій 18
Встановлення строку для подання тендерних пропозицій 18
Вимоги до формування ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) учасника процедури закупівлі на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту 18
Проєкт договору про закупівлю на виконання робіт 20
Рекомендації з уникнення встановлення дискримінаційних умов та вимог 22
Рекомендації щодо встановлення кваліфікаційних критеріїв та вимог щодо документального підтвердження відповідності учасника кваліфікаційним критеріям при закупівлі робіт 24
Рекомендації щодо узгодження договірної ціни переможця процедури закупівлі 27
Щодо оприлюднення договору про закупівлю робіт 29

Рекомендації щодо перевірки ділових партнерів 30

Додатки 38

Вступ

Постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2022 №120 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №575 від 17.05.2024) затверджений Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти (далі - Порядок та умови надання субвенції).

Субвенції з державного бюджету спрямовуються на реалізацію проектів із придбання обладнання, створення та модернізації (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) у закладах загальної середньої освіти комунальної форми власності.
Відповідно до Порядку та умов надання субвенції за погодженням з Агентством відновлення суб'єкти управління об'єктами комунальної власності, власники об'єктів комунальної власності (уповноважені ними особи, що управляють майном) можуть передавати функції замовника робіт (послуг) з реалізації проектів службам відновлення та розвитку інфраструктури в областях. В такому випадку служби відновлення та розвитку інфраструктури в областях можуть при виконанні функцій замовників враховувати зазначені Загальні рекомендації.

Загальні положення

Загальні рекомендації розроблені з урахуванням положень Закону України "Про публічні закупівлі" (далі – Закон) та особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом, на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178 (із змінами) (далі – Особливості).

Мета Загальних рекомендацій – надання підтримки та допомоги замовникам у підготовці тендерної документації та проведенні процедур закупівель обладнання, реконструкції та капітального ремонту їдалень (харчоблоків), фінансування яких передбачається на умовах співфінансування за рахунок субвенції та коштів місцевих бюджетів.

При здійсненні закупівель замовник має забезпечити дотримання принципів здійснення публічних закупівель: добросовісної конкуренції серед учасників; максимальної економії та ефективності; відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель; недискримінації учасників; об'єктивної та неупередженої оцінки тендерних пропозицій; запобігання корупційним діям і зловживанням.

Звертаємо увагу замовників на необхідність дотримання вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 710 «Про ефективне використання державних коштів», відповідно до якої замовники зобов'язані забезпечити обґрунтування технічних та якісних характеристик предмета закупівлі, розміру бюджетного призначення, очікуваної вартості предмета закупівлі

та оприлюднити дане обґрунтування шляхом його розміщення на власному веб-сайті (або на офіційному веб-сайті головного розпорядника бюджетних коштів, суб'єкта управління об'єктами державної власності, що здійснює функції з управління суб'єктом господарювання державного сектору економіки) протягом п'яти робочих днів з дня оприлюднення оголошення про проведення конкурентної процедури закупівель - процедури відкритих торгів.

При плануванні закупівель слід враховувати положення Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333 (із змінами), зокрема, в частині видатків на придбання обладнання, що підлягає встановленню: закупівля такого обладнання здійснюється за рахунок видатків, передбачених відповідними кодами економічної класифікації видатків на капітальний ремонт чи реконструкцію.

Визначення предмета закупівлі

1 Визначення предмета закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту

Реконструкція, капітальний ремонт їдалень (харчоблоків) закладів середньої освіти відповідно до пункту 27 частини першої статті 1 Закону є роботами.

Визначення предмета закупівлі робіт відповідно до Порядку визначення предмета закупівлі, затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 15.04.2020 № 708 (із змінами) (далі - Порядок), здійснюється замовником згідно з пунктом 27 частини першої статті 1 Закону за об'єктами будівництва та з урахуванням положень кошторисних норми України у будівництві «Настанова з визначення вартості будівництва», затвердженої наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 01.11.2021 № 281 (далі – Настанова), а також галузевих будівельних норм ГБН Г.1-218-182:2011 «Ремонт автомобільних доріг загального користування. Види ремонтів та перелік робіт», затверджених наказом Державної служби автомобільних доріг України від 23 серпня 2011 року № 301.

Під час розміщення в електронній системі закупівель інформації про предмет закупівлі у випадку закупівлі робіт з будівництва заповнюється інформація щодо коду за показниками другої – п'ятої цифр основного словника національного класифікатора України ДК 021:2015 «Єдиний закупівельний словник», затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 23.12.2015 № 1749 (із змінами) (далі – ЄЗС).

Рекомендується під час розміщення інформації в електронній системі закупівель для закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдальні (харчоблоку) застосовувати код 45450000-6 Інші завершальні будівельні роботи.

2 Визначення предметів закупівлі обладнання, що не включається до складу предмета закупівлі робіт, інвентарю та меблів

Відповідно до Порядку, предмет закупівлі товарів визначається замовником згідно з пунктом 34 частини першої статті 1 Закону та за показником четвертої цифри ЄЗС.

Можливими (але не виключними) кодами ЄЗС за показником четвертої цифри для закупівлі кухонного інвентарю можуть бути:

- ☑ 38310000-1 Високоточні терези;
- ☑ 39220000-0 Кухонне приладдя, товари для дому та господарства і приладдя для закладів громадського харчування;
- ☑ 39310000-8 Обладнання для закладів громадського харчування;
- ☑ 39710000-2 Електричні побутові прилади;
- ☑ 42210000-1 Машини для обробки продуктів харчування;
- ☑ 42220000-4 Частини машин для обробки продуктів харчування, виробництва напоїв та обробки тютюн.

При здійсненні закупівлі товарів, які об’єднані показником четвертої цифри ЄЗС, але мають суттєві відмінності в конструкції, обслуговуванні, чи мають інші суттєві особливості, які можуть впливати на формування окремого ринку учасників, такі категорії товарів рекомендується виділяти в окремий лот та відповідно окремим розділом описувати вимоги до них у технічній специфікації тендерної документації.

Звертаємо увагу замовників, на те, що в процесі визначення предмета закупівлі, замовник не має права штучно ділити цілісний предмет закупівлі на частини з метою уникнення проведення процедури закупівлі відкриті торги/використання електронного каталогу (у разі закупівлі товару), визначеної Особливостями.

Визначення очікуваної вартості предмета закупівлі

Для визначення замовником очікуваної вартості предмета закупівлі товарів, робіт та послуг, закупівля яких здійснюється відповідно до положень Закону, застосовується Примірна методика визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затверджена наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02.2020 № 275 (із змінами), (далі - Примірна методика), що має рекомендаційний характер.

1 Визначення очікуваної вартості закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту

Очікувана вартість предмета закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту є розрахунковою вартістю робіт, що визначається відповідно до розробленої та затвердженої проєктної документації з урахуванням кошторисних норм України **«Настанова з визначення вартості будівництва», затверджених наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 01.11.2021 №281 (далі - Настанова)**.

Повну кошторисну вартість об'єкта будівництва або його черги визначає зведений кошторисний розрахунок вартості об'єкта будівництва (далі – ЗКР), який включає кошторисну вартість будівельних робіт, витрати на придбання устаткування, меблів та інвентарю, а також інші витрати. ЗКР складається на основі об'єктних кошторисів та/або об'єктних кошторисних розрахунків і кошторисних розрахунків на окремі види витрат. У ЗКР кошти розподіляються по главах, що наведені в додатку 8 до Настанови.

До очікуваної вартості предмета закупівлі робіт з капітального ремонту чи реконструкції їдальні (харчоблоку) не включається вартість витрат, які передбачені ЗКР на оплату виконання робіт іншими суб'єктами господарювання, ніж виконавець, та витрати, що відповідно до характеристик предмета закупівлі не відносяться до розрахункової вартості ціни тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі.

Замовник має проаналізувати, які витрати, відповідно до ЗКР є такими, що не підлягають включенню до очікуваної вартості.

До витрат, передбачених на оплату виконання робіт/послуг іншими суб'єктами господарювання, ніж виконавець, можуть, у тому числі, але не виключно, належати витрати:

- відповідно до глави 10 ЗКР – на здійснення технічного нагляду; надання послуг інженера-консультанта; проведення процедури закупівлі; формування страхового фонду документації; утримання служби замовника; компенсацію витрат, пов'язаних з наданням висновку з оцінки впливу на довкілля тощо;
- відповідно до глави 12 ЗКР – на проєктно-вишукувальні роботи; експертизу проєктної документації; здійснення авторського нагляду тощо.

При плануванні закупівлі не рекомендується включати до очікуваної вартості робіт, що має виконати підрядник, вартість обладнання та меблів, яке не потребує монтажу, ручних приладів, інвентарю, передбачених затвердженою проєктною документацією на реконструкцію чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку) - такі закупівлі доцільно здійснювати як закупівлі товарів з дотриманням принципів та порядку здійснення публічних закупівель.

Закупівля технологічного обладнання, що потребує монтажу (теплового, охолоджувального, електромеханічного, посудомийного) може здійснюватися як в складі закупівлі робіт, так і, за наявності відповідного фінансування, самостійно замовником як товар з подальшою передачею підряднику в монтаж у встановленому порядку

У разі закупівлі технологічного обладнання, що потребує монтажу, в складі закупівлі робіт його вартість включається до очікуваної вартості предмета закупівлі. Переможець процедури закупівлі - виконавець робіт - має забезпечити поставку такого обладнання та здійснити його монтаж відповідно до проєктної документації.

Якщо закупівля технологічного обладнання, що потребує монтажу, здійснюється замовником, його вартість не включається до очікуваної вартості предмета закупівлі. Замовник має своєчасно закупити як товар таке обладнання та передати підряднику для забезпечення виконання його монтажу в строки відповідно до графіка виконання робіт за укладеним договором про закупівлю.

Замовник самостійно приймає рішення щодо вибору варіанту закупівлі технологічного обладнання, що потребує монтажу, зважаючи на конкуренцію на ринку постачальників та виконавців його монтажу.

Відповідно до законодавства реконструкція, капітальний ремонт об’єкта здійснюється відповідно до затвердженої проектної документації. Враховуючи Порядок затвердження проєктів будівництва та проведення їх експертизи, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 №560 (із змінами), а також те, що очікувана вартість визначається відповідно до затвердженої проєктної документації, рекомендується в тендерній документації зазначити, що пропозиції учасників процедури закупівлі з ціною, вищою за очікувану вартість предмета закупівлі, не приймаються до розгляду.

У разі якщо затвердженою проєктною документацією на реконструкцію чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку) передбачені кошти на покриття додаткових витрат, пов’язаних з інфляційними процесами, замовнику рекомендується також враховувати їх в очікуваній вартості предмета закупівлі робіт з будівництва.

Замовнику рекомендується перед оголошенням торгів в електронній системі закупівель перевірити актуальність цін на основні матеріальні ресурси, що передбачені в затвердженій проєктній документації. Водночас, процес перевірки цін не має вплинути на строки реалізації проєкту реконструкції чи капітального ремонту.

2 Визначення очікуваної вартості товарів

З метою підготовки до визначення очікуваної вартості закупівлі товарів - обладнання, що не потребує монтажу та не включено до складу закупівлі робіт, інвентарю, меблів, інших матеріальних ресурсів - рекомендується сформувати перелік товарів поставки замовника.

Перелік товарів поставки замовника має визначатися на підставі затвердженої проєктної документації на реконструкцію чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку).

В переліку зазначається:

- ☑ **найменування, необхідні технічні, якісні, функціональні характеристики та кількість товару (товарів);**
- ☑ **код предмета закупівлі за показником четвертої цифри ЄЗС;**
- ☑ **строки постачання товару (товарів);**
- ☑ **доступний бюджет закупівлі, виходячи з вартості товару (товарів), передбаченої у відомості матеріальних ресурсів до ЗКР вартості об'єкта будівництва.**

Якщо в проєктній документації встановлені технічні умови чи стандарти, яким мають відповідати товари, інформація про них також зазначається.

Строк постачання обладнання, що не потребує монтажу, інвентарю, меблів встановлюється не пізніше строку завершення робіт, передбаченого умовами тендерної документації на закупівлю робіт з реконструкції або капітального ремонту їдальні (харчоблоку). Строк постачання матеріальних ресурсів поставки замовника, які необхідні для виконання будівельних та монтажних робіт, має бути узгоджений з календарним графіком виконання робіт.

Забороняється встановлювати необгрунтовані характеристики та вимоги до товару (товарів), які можуть призвести до збільшення вартості предмета закупівлі або безпідставного звуження кола потенційних учасників.

Після формування переліку товарів поставки замовника, він здійснює аналіз ринку відповідних товарів з метою визначення потенційних постачальників та очікуваної вартості закупівлі товарів. Аналіз ринку товарів здійснюється шляхом аналізу відкритих джерел інформації, комерційних пропозицій, та вже укладених договорів.

Замовник для розрахунку очікуваної вартості товарів може використовувати Примірну методику.

Визначення очікуваної вартості предмета закупівлі товарів згідно Примірної методики може здійснюватися наступними методами:

- методом порівняння ринкових цін на підставі даних ринку, а саме загальнодоступної відкритої інформації про ціни та інформації з отриманих цінових пропозицій та прайс-листів на момент вивчення ринку: шляхом пошуку, збору та аналізу інформації про ціни товарів, отриманої у відкритому доступі, в тому числі на сайтах виробників та/або постачальників відповідної продукції, спеціалізованих торговельних майданчиках, в електронних каталогах, рекламі, прайс-листах, в електронній системі закупівель «Prozorro» та на аналогічних торговельних електронних майданчиках); направленням не менше 3-х письмових запитів цінових пропозицій (електронною поштою) виробникам, офіційним представникам та дилерам, постачальникам конкретного товару;
- методом розрахунку очікуваної вартості товарів на підставі закупівельних цін попередніх закупівель.

Конкретні механізми застосування вищезазначених методів зазначені у Примірній методиці.

Вибір виду закупівлі

Для вибору виду закупівлі замовники мають керуватись положеннями Закону та Особливостей.

Вибір виду закупівлі здійснюється виходячи з очікуваної вартості предмета закупівлі, визначеного відповідно до Порядку.

1 Вибір виду закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту

При очікуваній вартості закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдалень (харчоблоків), яка становить або перевищує 1,5 млн. грн. рекомендується проводити закупівлю шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному розділом "Порядок проведення відкритих торгів" Особливостей.

2 Вибір виду закупівлі товарів

Закупівлю товару (товарів), вартість якого становить або перевищує 100 тис. грн. рекомендується здійснювати шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному розділом «Порядок проведення відкритих торгів» Особливостей, та/або шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 "Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу", з урахуванням положень, визначених Особливостями.

Відповідно до пункту 10 Особливостей замовники здійснюють закупівлі товарів, вартість яких становить або перевищує 100 тис. гривень, шляхом застосування відкритих торгів у порядку, визначеному пунктом 12-1 Особливостей або розділом «Порядок проведення відкритих торгів» Особливостей, та/або шляхом використання електронного каталогу для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14 вересня 2020 р. № 822 «Про затвердження Порядку формування та використання електронного каталогу», з урахуванням положень, визначених Особливостями, та/або в порядку, передбаченому пунктом 8 Особливостей.

2.2 Закупівля товарів з використанням електронного каталогу шляхом запиту пропозицій постачальників

Замовники для дотримання конкуренції серед постачальників мають змогу здійснювати закупівлі шляхом запиту пропозицій постачальників.

Відповідно до пункту 12 Особливостей у запиті пропозицій постачальників щодо предмета закупівлі товару, вартість якого є меншою ніж 500 тис. гривень, замовник може визначити інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення в межах специфікації товару, визначеної адміністратором електронного каталогу.

Запит пропозицій постачальників щодо предмета закупівлі товару, вартість якого дорівнює або перевищує 500 тис. гривень, здійснюється відповідно до специфікації товару, сформованої адміністратором електронного каталогу, яка не передбачає можливості замовника самостійно визначати інформацію про характеристики товару та їх допустимі значення.

Проведення закупівлі шляхом запиту пропозицій постачальника здійснюється за наступним алгоритмом:

1. Опублікувати план закупівлі
2. Створити запит пропозицій з готових технічних специфікацій
3. Визначити термін подачі пропозиції (строк для подання постачальником ціни пропозиції не може бути меншим, ніж два робочих дні з дня оприлюднення замовником запиту пропозицій постачальників в електронній системі закупівель)
4. Після розкриття пропозицій перейти до укладання угоди з постачальником, якого буде обрано системою автоматично, з найбільш економічно вигідною пропозицією
5. Опублікувати звіт про закупівлю (закупівля без використання електронної системи)

Замовник укладає договір з переможцем відбору не пізніше ніж через п’ять календарних днів з дня визначення електронною системою закупівель постачальника переможцем відбору. У разі обґрунтованої потреби строк для укладення договору може бути продовжений до 10 календарних днів.

Умови договору про закупівлю не повинні відрізнятися від умов, визначених замовником у запиті пропозицій постачальників в електронному каталозі.

При оголошенні запиту ціни пропозицій замовник має можливість завантажити власний проект договору, де він зазначає інформацію про умови постачання, місце поставки, порядок прийому товару та умови оплати. Крім цього замовник може скористатися одним із уніфікованих договорів (шаблонів), що розміщені на Prozorro Market (зокрема універсальним).

При укладенні договору Замовник має передбачити у договорі випадки зміни істотних умов договору, відповідно до пункту 19 Особливостей, які не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов’язань сторонами в повному обсязі.

Організація відвідування об’єкта реконструкції чи капітального ремонту

Замовнику рекомендується для отримання потенційними учасниками торгів додаткової інформації для підготовки тендерних пропозицій надати можливість відвідування ними приміщень навчального закладу, де планується реконструкція чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку).

При організації відвідування необхідно забезпечити дотримання принципів прозорості та рівного ставлення, а також виконання всіх вимог та правил безпеки учасниками заходу.

Відвідування приміщень навчального закладу, де планується реконструкція чи капітальний ремонт їдальні (харчоблоку), **можливе за умови дотримання учасником відвідування всіх правил безпеки**, а також письмового підтвердження, що потенційний учасник процедури закупівлі, його співробітники та представники звільняють замовника (балансоутримувача), його персонал та представників від будь-якої відповідальності та гарантуватимуть відшкодування збитків у випадку загибелі або каліцтва людей, втрати або псування майна та будь-яких інших видів збитків, пошкодження та витрат, пов’язаних із таким оглядом (відвідуванням).

Замовник не має права встановлювати в тендерній документації вимоги до учасника щодо надання у будь-який спосіб підтвердження замовником відвідування таких приміщень.

Технічне завдання (технічна специфікація) тендерної документації на закупівлю робіт

Технічне завдання на закупівлю робіт з реконструкції чи капітального ремонту має містити повну та вичерпну інформацію про необхідні технічні, якісні та кількісні характеристики предмета закупівлі, вимоги до виконання робіт та умови їх виконання.

Строк виконання робіт не має перевищувати строк, визначений проєктом організації будівництва, що є складовою проєктної документації.

З метою сприяння учасника торгів в якісній підготовці тендерної пропозиції, забезпечення максимальної відкритості та уникнення зловживань, пов’язаних із нерівним доступом до інформації, рекомендується в складі тендерної документації на закупівлю робіт з реконструкції чи капітального ремонту **надавати**:

- **затверджену проєктну документацію** в повному обсязі, включаючи відомості з обсягами робіт, інвесторську кошторисну документацію (у тому числі підсумкову відомість ресурсів, інші розділи інвесторської кошторисної документації) **у форматі обміну даними спеціалізованих електронних систем** (.ibs, .idc (ІБД-6.x), .bsdu, .bdcu (ІБД-5.x) чи ін.) та у форматі .xls(x). Файли, що надаються у форматах спеціалізованих електронних систем, мають бути відкритими для можливості застосування в розрахунках спеціалізованих програмних комплексів з визначення вартості будівництва;

- іншу інформацію щодо предмету закупівлі (за наявності).

В Технічному завданні має бути зазначено про порядок забезпечення об'єкта матеріальними ресурсами, необхідними для виконання робіт, відповідно до умов проєкту договору про закупівлю. Якщо для виконання робіт певні позиції матеріальних ресурсів за умовами проєкту договору про закупівлю постачаються замовником, у Технічному завданні має бути зазначений їх перелік, кількісні, технічні, якісні та інші характеристики цих ресурсів відповідно до затвердженої проєктної документації, та встановлена умова, що вартість цих ресурсів не включається до розрахунку договірної ціни.

У разі, якщо в Технічному завданні відповідно до затвердженої проєктної документації містить посилання на конкретні торговельну марку, патент, конструкцію або тип будівельних матеріалів, виробів або обладнання, їх джерело походження або виробника, завжди мається на увазі «або еквівалент». При цьому технічні характеристики еквівалента мають бути не гіршими від технічних характеристик будівельних матеріалів, виробів, обладнання, що має бути використане, змонтоване та встановлене в процесі будівництва, передбаченого проєктною документацією.

При формуванні замовником Технічного завдання на закупівлю товарів - обладнання, меблів, інвентарю - якщо в проєктній документації міститься посилання на конкретні торговельні марки, патент, конструкцію або тип, джерело походження або виробника таких товарів, замовник має зазначити «або еквівалент». Технічні, експлуатаційні характеристики запропонованого учасником еквівалента мають бути не гіршими від відповідних характеристик обладнання, меблів, інвентарю, передбачених проєктною документацією.

Вимоги тендерної документації щодо забезпечення ступеня локалізації виробництва товарів

Під час здійснення публічної закупівлі відповідно до Особливостей (крім випадків, передбачених абзацами четвертим - шостим п.3 Особливостей) замовники застосовують положення пункту 6^1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, крім підпункту 4 пункту 6^1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону.

У разі здійснення замовником закупівлі робіт, якщо виконання таких робіт передбачає набуття замовником у власність товару, визначеного пунктом 6^1 розділу X «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, вартість якого у складі предмета закупівлі робіт дорівнює або перевищує 200 тис. грн, закупівля таких робіт здійснюється з урахуванням особливостей, встановлених пунктом 6^1.

Положення пункту 6^1 не застосовуються у разі здійснення замовником закупівлі товарів, робіт чи послуг, якщо країною походження таких товарів (зокрема, якщо набуття замовником у власність таких товарів передбачається за результатом виконання робіт чи надання послуг) є країна, яка є стороною Угоди про державні закупівлі, укладеної 15 квітня 1994 р. в м. Марракеші, із змінами, внесеними Протоколом про внесення змін до Угоди про державні закупівлі, вчиненим 30 березня 2012 р. в м. Женеві, з якою Україна уклала інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, що містять положення про державні закупівлі, у тому числі угоди про вільну торгівлю, або країна, яка є учасником Угоди про державні закупівлі, до якої Україна приєдналася відповідно до Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі».

Замовнику рекомендується проаналізувати наявність в затвердженій проєктній документації товарів (обладнання), визначених пунктом 6^1, вартість яких дорівнює або перевищує 200 тис.грн.

За наявності товару (обладнання) за найменуванням, визначеним п.6^1, вартістю, що дорівнює або перевищує 200 тис. грн., рекомендується встановити вимогу про надання учасником на підтвердження поставки товару (обладнання) з підтвердженим ступенем локалізації виробництва:

- довідки в довільній формі з інформацією про ступінь локалізації виробництва запропонованого учасником товару, що дорівнює чи перевищує відсоток, встановлений Законом на відповідний рік (в 2024 році - 20%);
- ID номенклатурної позиції згідно Переліку товарів з підтвердженим ступенем локалізації виробництва, який формує та веде Уповноважений орган (далі - Перелік) (доступний за посиланням https://prozorro.gov.ua/page/localisation).

Також в тендерній документації на виконання п.13^1 Порядку підтвердження ступеня локалізації виробництва товарів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.2022 № 861) замовник має зазначити вимогу щодо надання учасником процедури закупівлі сертифіката відповідності системи управління якістю у виробництві вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 або ДСТУ EN ISO 9001:2018 (EN ISO 9001:2015, IDT; ISO 9001:2015, IDT) щодо виробника, продукція якого пропонується таким учасником, або національних стандартів, якими їх замінено, виданого акредитованим відповідно до законодавства органом з оцінки відповідності.

На підтвердження поставки товару, країною походження якого є країна, яка є стороною Угоди про державні закупівлі, укладеної 15 квітня 1994 р. в м. Марракеші, із змінами, внесеними Протоколом про внесення змін до Угоди про державні закупівлі, вчиненим 30 березня 2012 р. в м. Женеві, з якою Україна уклала інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, що містять положення про державні закупівлі, у тому числі угоди про вільну торгівлю, або країна, яка є учасником Угоди про державні закупівлі, до якої Україна приєдналася відповідно до Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі», учасник має надати документ, що підтверджує країну походження товару.

На допомогу замовнику: перелік країн, з якими укладено угоди про вільну торгівлю, що містять положення про державні закупівлі, а також перелік країн, які є учасниками Угоди про державні закупівлі, до якої Україна приєдналася відповідно до Закону України «Про приєднання України до Угоди про державні закупівлі», опубліковано на офіційному веб-сайті Мінекономіки: Тексти угод СОТ, Чинні регіоальні торгівельні угоди та інше.

В умовах проєкту договору про закупівлю товару (обладнання), внесеного до Переліку, на виконання вимоги, встановленої у п.13 Порядку підтвердження локалізації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.08.2022 № 861, слід передбачити умову про те, що виконавець договору одночасно з передачею товару надає замовнику підготовлену виробником товару фактичну калькуляцію собівартості такого товару, що оприлюднюється замовником в електронній системі закупівель разом із звітом про виконання договору про закупівлю.

У разі, якщо в складі закупівлі робіт згідно Технічного завдання на закупівлю робіт з реконструкції чи капітального ремонту передбачена закупівля товару (обладнання), визначеного пунктом 6[1], вартість якого дорівнює або перевищує 200 тис. грн., замовник в тендерній документації на закупівлю робіт встановлює вищезазначені вимоги до учасника процедури закупівлі робіт.

Ліцензії та інші дозвільні документи

Відповідно до законодавства ліцензуванню підлягає вид господарської діяльності будівництво об’єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об’єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Перелік видів робіт підвищеної небезпеки, які виконуються на підставі дозволу та декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з питань охорони праці, встановлено постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 №1107 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки».

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 №314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану», у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб’єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб’єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності без отримання дозвільних документів, крім окремих видів господарської діяльності за переліком згідно з Додатком 2 до цієї постанови.

В тендерній документації на закупівлю робіт з реконструкції чи капітального ремонту рекомендується передбачити вимогу до учасника процедури закупівлі щодо надання інформації про наявність ліцензії на будівництво об’єкта класу наслідків (відповідальності) згідно затвердженої проєктної документації, необхідних дозволів або декларацій щодо набуття права на провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану, поданих у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 №314.

«Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» з можливістю надання такої інформації шляхом посилання на доступ до неї у публічно

Забезпечення тендерної пропозиції

З метою зменшення ризиків від участі у торгах недобросовісних учасників та забезпечення виконання зобов'язань учасником перед замовником, що виникли у зв'язку з поданням тендерної пропозиції, **замовник може передбачити в тендерній документації надання забезпечення тендерної пропозиції.**

Рекомендується вимагати надання учасниками процедури закупівлі банківської гарантії в електронному вигляді, оформленої відповідно до вимог Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 15.12.2004 № 639 (зі змінами), та наказу Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 14.12.2020 № 2628 «Про затвердження форми і вимог до забезпечення тендерної пропозиції/пропозиції», з урахуванням Особливостей.

При цьому гарантія не має містити умов, що ускладнюють або унеможливлюють задоволення вимог замовника з отримання грошових коштів від гаранта по забезпеченню, наданому учасником у формі банківської гарантії, в тому числі умов окремих угод між банком-гарантом та учасником, вимог щодо надання листів або інших документів за підписом учасника або третіх осіб, що підтверджують факт настання гарантійного випадку тощо.

Розмір забезпечення тендерної пропозиції не може перевищувати 0,5% від очікуваної вартості закупівлі під час закупівлі робіт та 3% у разі закупівлі товарів чи послуг.

Забезпечення виконання договору

Для забезпечення належного виконання договору учасником-переможцем процедури закупівлі та запобігання невиконанню його зобов'язань за договором замовнику рекомендується передбачити **положення щодо внесення переможцем забезпечення виконання договору про закупівлю.**

Розмір забезпечення виконання договору про закупівлю не може перевищувати 5% вартості договору про закупівлю. Інформація про умови повернення та неповернення забезпечення виконання договору обов'язково зазначається у проєкті договору про закупівлю в складі тендерної документації.

Рекомендується як вид забезпечення виконання договору застосовувати банківську гарантію.

При цьому гарантія не має містити умов, що ускладнюють або унеможливлюють задоволення вимог замовника з отримання грошових коштів від гаранта по забезпеченню, в тому числі умов окремих угод між банком-гарантом та переможцем, вимог щодо надання листів або інших документів за підписом переможця або третіх осіб, що підтверджують факт настання гарантійного випадку.

Банківська гарантія повинна, крім іншого, містити:

- безвідкличне зобов'язання банка-гаранта сплатити протягом 5 (п'яти) робочих днів з дати отримання першої письмової вимоги Замовника (бенефіціара) повну суму, визначену у вимозі, в межах суми гарантії, за умови, що в тексті вимоги буде посилання на порушення Учасником-переможцем (принципалом) будь-яких зобов'язань, передбачених договором закупівлі, без необхідності додаткового обґрунтування та надання додаткових документів;
- положення про те, що всі платежі за гарантією мають бути здійснені банком-гарантом на користь бенефіціара незалежно від будь-яких заперечень принципала або будь-якої третьої особи;
- покладення всіх витрат, пов'язаних із гарантією, на принципала;
- положення про те, що гарантія є чинною з дати її видачі банком-гарантом;
- строк дії банківської гарантії повинен бути не менше ніж строк дії договору та додатково ще один місяць.

Текст банківської гарантії не має містити:

1. посилання на умови договору про надання гарантії (правочину, укладеного між банком-гарантом та принципалом);
2. умови про зменшення відповідальності банку в будь-якому випадку (крім випадку прострочення подання вимоги та зменшення зобов'язань на всі суми, сплачені банком за гарантією);
3. умови, що ускладнюють процедуру виплати грошових коштів за гарантією (додаткового підтвердження повноважень підписанта вимоги, отримання будь-яких підтверджень щодо правомірності вимоги тощо);
4. обмеження відповідальності банку-гаранта сумою, на яку видано гарантію, у разі порушення банком-гарантом своїх обов'язків за гарантією;
5. умови відкликання гарантії банком-гарантом.

Замовникам не рекомендується обмежувати суб'єктів господарювання у самостійному виборі банківської установи та встановлювати окремі специфічні вимоги до такої банківської установи.

Також рекомендується у тендерній документації зазначати інформацію щодо повернення забезпечення виконання договору не пізніше ніж протягом п'яти банківських днів після:

- виконання договору в повному обсязі, а у разі договору про закупівлю робіт - та за умови передачі підрядником замовнику повного комплекту виконавчої документації по об'єкту;

- у разі визнання судом результатів процедури закупівлі недійсними або договору про закупівлю нікчемним;
- у випадках, передбачених статтею 43 Закону та пунктом 21 Особливостей.

Критерії оцінки тендерних пропозицій

Оцінка тендерних пропозицій проводиться автоматично електронною системою закупівель на основі критеріїв і методики оцінки, встановлених замовником у тендерній документації.

При формуванні тендерної документації за відсутності обґрунтованих підстав для застосування нецінових критеріїв замовнику рекомендується застосовувати єдиний критерій оцінки тендерних пропозицій «Ціна» з його питомою вагою 100%.

Встановлення строку для подання тендерних пропозицій

Замовник має право самостійно визначати строк для подання тендерних пропозицій, що не може бути меншим, ніж:

1. сім днів з дня оприлюднення в електронній системі закупівель оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю товарів, послуг;
2. 14 днів з дня оприлюднення в електронній системі закупівель оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю робіт.

Вимоги до формування ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) учасника процедури закупівлі на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту

В тендерній документації рекомендується передбачати вимогу до порядку формування ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту відповідно до положень Настанови.

Такі вимоги мають передбачати, зокрема, вид договірної ціни.

Рекомендується в тендерній документації на закупівлю робіт передбачити від ціни - тверда. Ціна пропозиції учасника процедури закупівлі (договірна ціна) розраховується на підставі нормативної потреби в трудових і матеріально-технічних ресурсах, необхідних для здійснення проектних рішень по об'єкту будівництва, та поточних цін на них.

Розрахунок ціни пропозиції (договірної ціни) має відповідати положенням Настанови щодо визначення вартості об'єкта будівництва при складанні ціни пропозиції учасника процедури закупівлі (договірної ціни).

У разі врахування в очікуваній вартості закупівлі коштів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, що передбачені затвердженою проєктною документацією, замовнику рекомендується встановлювати вимогу до учасника щодо обов'язковості включення таких коштів до складу договірної ціни та дотримання порядку їх розрахунку відповідно до положень Настанови. Ці кошти призначені на відшкодування збільшення вартості трудових та матеріально-технічних ресурсів, внаслідок інфляції, яка може відбутися протягом будівництва.

Порядок використання коштів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, при взаєморозрахунках за обсяги виконаних робіт встановлюється умовами проєкту договору про закупівлю.

В договірній ціні учасник визначає вартість усіх запропонованих до виконання робіт, необхідних для здійснення проектних рішень по об'єкту замовлення відповідно до Технічного завдання, у тому числі робіт, виконання яких передбачається субпідрядними організаціями.

У вимогах до формування договірної ціни має бути зазначено, що вартість матеріальних ресурсів поставки замовника відповідно до інформації згідно Технічного завдання, не має включатися до розрахунку договірної ціни на виконання робіт з реконструкції чи капітального ремонту.

До договірної ціни не включаються витрати, пов'язані з підготовкою тендерної пропозиції та укладенням договору про закупівлю.

Зміна ціни договору про закупівлю після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі можлива лише у випадках, передбачених законодавством.

Не рекомендується вимагати розрахунок договірної ціни учасника процедури закупівлі в складі його тендерної пропозиції.

З метою уникнення демпінгу рекомендується в тендерній документації зазначити, яке обгрунтування аномально низької ціни тендерної пропозиції (договірної ціни) буде вважатися належним.

Належне обгрунтування аномально низької ціни робіт з реконструкції чи капітального ремонту має бути сформовано з додаванням наступних документів:

- договірна ціна за формою, наведеною у додатку 30 до Настанови;

- пояснювальна записка;
- локальні кошториси (відповідно до Технічного завдання з урахуванням технологічного процесу) із зазначенням технічних характеристик матеріалів, устаткування та ін.;
- підсумкова відомість ресурсів за формою згідно з додатком 11 до Настанови;
- підтверджуючі розрахунки за статтями витрат договірної ціни відповідно до порядку розрахунку згідно положень Настанови.

Проєкт договору про закупівлю на виконання робіт

Тендерна документація повинна містити проєкт договору про закупівлю з обов'язковим зазначенням порядку змін його умов. Рекомендується проєкт договору про закупівлю з додатками завантажувати в електронну систему окремим файлом.

Договір про закупівлю укладається відповідно до норм Цивільного кодексу України (далі – ЦК України), Господарського кодексу України (далі – ГК України), з урахуванням особливостей, визначених Законом та Особливостями.

Договір на виконання робіт з будівництва, у тому числі робіт з реконструкції, капітального ремонту за своєю сутністю є договором будівельного підряду відповідно до ЦК України.
Договори на виконання робіт з будівництва укладаються відповідно до Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджених постановою Кабінета Міністрів України від 01.08.2005 №668 (далі – Загальні умови). В Загальних умовах зазначений перелік істотних умов договору підряду, які мають бути передбачені в проєкті договору про закупівлю тендерної документації.

Замовнику рекомендується передбачити в проєкті договору антикорупційне та санкційне застереження у відповідності до Закону України «Про запобігання корупції» та Закону України «Про санкції» та право одностороннього розірвання договору.

Крім підстав, які замовник самостійно визначає для застосування права одностороннього розірвання договору, пропонується додатково зазначити наступні підстави:

- ☑ припинення діяльності, банкрутство виконавця;
- ☑ якщо виконавець договору та/або кінцевий бенефіціарний власник виконавця - юридичної особи став особою, до якої застосовано санкцію у виді заборони на участь нею в публічних закупівлях товарів, робіт і послуг згідно із Законом України «Про санкції», постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178 ;
- ☑ наявність судового рішення, що набрало законної сили, яким встановлено правомірність висновку органу Держаудитслужби за результатами моніторингу процедури закупівлі, яким було визначено необхідність припинення (розірвання) відповідного договору.

В проєкті договору про закупівлю має бути передбачений порядок використання коштів на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, при взаєморозрахунках за обсяги виконаних робіт. Ці кошти призначені на відшкодування підряднику збільшення вартості трудових та матеріально-технічних ресурсів, спричинене інфляцією, яка може відбутися протягом будівництва.

При твердій договірній ціні відповідно до Настанови кошти на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, при взаєморозрахунках за виконані роботи враховуються в «Актах приймання виконаних будівельних робіт» в порядку, обумовленому договором, за відповідними обґрунтовуючими розрахунками, у межах розміру цих коштів, передбачених договірною ціною.

Варіант розрахунку збільшення витрат за звітній період у зв'язку з інфляцією може базуватися на співставленні цін на матеріальні ресурси, що враховані в договірній ціні на дату підписання договору, з цінами матеріальних ресурсів, придбаних підрядником для виконання робіт у звітному періоді.

При застосуванні такого варіанту підрядник надає замовнику розрахунок додаткових витрат, виходячи з номенклатури та обсягів виконаних у звітному періоді робіт, нормативної кількості матеріальних ресурсів на виконаний обсяг робіт, поточних ринкових цін у співставленні з цінами тих самих ресурсів, що враховані в договірній ціні. До розрахунку підрядник має додати документи, що підтверджують придбання ним матеріальних ресурсів за поточними ринковими цінами, зазначеними в розрахунку додаткових витрат. Зазначені в розрахунку поточні ринкові ціни на матеріальні ресурси, придбані для виконання робіт у звітному періоді, не повинні перевищувати середні ціни в регіоні відповідно до проведеного замовником аналізу цін при рівних якісних характеристиках та умовах постачання.

Кошти на покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, можуть бути використані виключно для відшкодування виконавцю збільшення вартості ресурсів, яке відбулося від дати укладення договору про закупівлю до дати прийняття замовником відповідних виконаних робіт з будівництва.

У проєкті договору про закупівлю також рекомендується зазначити, що виконавець не може вимагати покриття додаткових витрат, пов'язаних з інфляційними процесами, незалежно від виду договірної ціни, у разі, коли строки виконання робіт з будівництва порушені з його вини.

В такому випадку додаткові витрати на виконання робіт з будівництва, пов'язані із зростанням цін на ресурси після дати закінчення виконання відповідних робіт з будівництва, передбаченої договором про закупівлю, компенсуються виконавцем за власний рахунок.

Якщо за умовами Технічного завдання до складу закупівлі робіт з реконструкції чи капітального ремонту їдальні (харчоблоку) включено закупівлю обладнання, що потребує монтажу, замовнику рекомендується передбачити в проєкті договору про закупівлю порядок приймання від підрядника обладнання включаючи перевірку комплектності, наявності технічної документації на обладнання, паспортів, інструкцій з експлуатації тощо. Обладнання має бути новим, не бувшим в експлуатації, з гарантійним строком, передбаченим виробником. Аналогічні умови рекомендується передбачати також в проєктах договорів на постачання устаткування, меблів, інвентарю, які закуповує замовник.

Невід'ємними частинами договору про закупівлю робіт з будівництва є договірна ціна, календарний графік виконання робіт з будівництва, план фінансування робіт з будівництва.

За необхідності, крім вищезазначених, замовник може передбачити інші додатки до проєкту договору про закупівлю робіт з реконструкції чи капітального ремонту.

Договірна ціна має включати розрахунки, що підтверджують усі статті витрат, у тому числі локальні кошторисі та відомість ресурсів за формою, передбаченою додатком 11 до Настанови, з цінами.

У проєкті договору про закупівлю рекомендується зазначити, що істотні умови договору не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами в повному обсязі, крім випадків, встановлених Особливостями, перелік яких є виключним.

При цьому незважаючи на те, що вартість матеріальних ресурсів становить переважну частину від загальної вартості робіт з будівництва, підстава щодо зміни ціни за одиницю товару не може застосовуватися до закупівлі робіт з будівництва, оскільки предметом закупівлі є саме роботи, а не товар.

Рекомендується передбачити умову щодо порядку закупівлі додаткових робіт, пов'язаних з предметом закупівлі основного договору, необхідність у виконанні яких може виникнути після укладення договору про закупівлю. При вартості додаткових робіт, що становить або перевищує 1,5 млн. грн. закупівля може здійснюватися шляхом укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів за наявності підстав, передбачених підпунктом 8 пункту 13 Особливостей.

Замовникам рекомендується у проєкті договору про закупівлю робіт з будівництва визначати конкретні розміри та підстави для застосування штрафних санкцій (пеня, штраф), а саме (не обмежуючись):

1. за порушення строків виконання зобов'язань стягується пеня в розмірі 0,1 відсотка від вартості робіт, по яких допущено прострочення, за кожен день такого прострочення, а у випадку прострочення понад 30 днів стягується додатково штраф у розмірі 7 відсотків від вказаної вартості;
2. за порушення вимог щодо якості – штраф у розмірі 20 відсотків від вартості неякісних робіт.

Рекомендується також, відповідно до статті 236 ГК України, застосовувати оперативно-господарські санкції, в тому числі відмову від встановлення на майбутнє господарських відносин із стороною, яка порушила зобов'язання, відмову від оплати за зобов'язанням, яке виконано неналежним чином та інші, за необхідності.

Рекомендації з уникнення встановлення дискримінаційних умов та вимог

Відповідно до положень Закону та Особливостей **замовники зобов'язані дотримуватись принципів здійснення публічних закупівель.**

Зокрема, принципу недискримінації учасників процедури закупівлі та рівного ставлення до них та не встановлювати жодних особливих умов, які б надавали перевагу одним суб'єктам господарювання перед іншими.

З огляду на викладене, замовникам рекомендується враховувати практику органу оскарження під час підготовки тендерної документації та уникати встановлення вимог, які вже визнавалися дискримінаційними.

Зокрема, це стосується таких вимог:

1. на підтвердження відповідності критерію «наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій»: вимога щодо конкретних марок, моделей обладнання без можливості надання еквівалентів, обмеження правового статусу володіння/користування обладнанням та об'єктами матеріально-технічної бази (відсутність можливості залучати техніку та користуватися обєктами матеріально-технічної бази на підставі договорів оренди/надання послуг тощо), територіальні обмеження щодо місця розташування об'єктів матеріально-технічної бази;
2. на підтвердження відповідності критерію «наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід»: встановлення вимог до закладу освіти працівників та вимог до років трудового стажу за професією; безпідставне встановлення конкретної чисельності працівників певної кваліфікації; підтвердження проходження спеціалізованого навчання персоналу у визначеній організації;
3. на підтвердження відповідності критерію «наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)»: вимога щодо конкретної кількості аналогічних договорів; визначення аналогічності договору виключно за специфікою предмета закупівлі; встановлення вимог до контрагентів аналогічних договорів (зазначення конкретних категорій замовників);
4. надмірні вимоги щодо оформлення документів, які отримуються від третіх осіб (зокрема, до оформлення листів-відгуків, їх змісту, дати тощо);
5. обмеження учасників процедури закупівлі у виборі банківських установ для надання забезпечення тендерної пропозиції / виконання договору про закупівлю;
6. вимоги щодо нотаріального посвідчення документів тендерної пропозиції;
7. вимоги щодо надання документів у паперовому вигляді.

Крім цього, не рекомендується:

- відмовляти чи створювати перешкоди учасникам процедури закупівлі в отриманні всієї доступної інформації щодо предмета закупівлі, проєктної документації, доступу до приміщень, де планується реконструкція чи капітальний ремонт;
- вимагати в тендерній документації додаткові документи, які не визначають спроможність учасника процедури закупівлі виконати необхідні роботи, але ускладнюють процес підготовки тендерної пропозиції та збільшують ймовірність помилки чи неоднозначних трактувань (додаткові довідки від державних органів, листи-згоди з переліком всіх пунктів тендерної документації, заповнені проєкти договорів про закупівлю учасниками

- вимагати надання міжнародних сертифікатів на системи управління (зокрема, ISO), які напряму не пов'язані з предметом закупівлі;
- вимагати в складі тендерної пропозиції акти попереднього ознайомлення з об'єктом;
- після визначення переможця процедури закупівлі вимагати від нього документи, які не були зазначені в тендерній документації, та висувати будь-які додаткові вимоги до оформлення і заповнення договору про закупівлю та додатків до нього.

Рекомендації щодо встановлення кваліфікаційних критеріїв та вимог щодо документального підтвердження відповідності учасника кваліфікаційним

В тендерній документації замовник встановлює один або декілька кваліфікаційних критеріїв:

1. наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій;
2. наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід;
3. наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів);
4. наявність фінансової спроможності, яка підтверджується фінансовою звітністю.

1 Рекомендації щодо документального підтвердження відповідності критерію «наявність в учасника процедури закупівлі обладнання, матеріально-технічної бази та технологій»

На підтвердження цього кваліфікаційного критерію рекомендується вимагати довідку встановленої форми, що містить перелік техніки (транспортних засобів, основних будівельних машин, механізмів, обладнання, устаткування тощо) (далі – техніка), який відповідає вимогам замовника, сформованим на основі проєктної документації на відповідний об'єкт будівництва. Рекомендована форма довідки зазначена в Додатку 1.

Замовник визначає необхідний перелік техніки на основі відомостей потреби в основних будівельних машинах і транспортних засобах, зазначених в проєкті організації будівництва, що є складовою проєктної документації із зазначенням їх кількості та найменування.

При цьому замовнику рекомендується вимагати в учасника процедури закупівлі підтвердження наявності мінімальної кількості основних позицій будівельних машин та обладнання, які є спеціалізованими та дійсно демонструють здатність учасника процедури закупівлі виконувати відповідні роботи. Не рекомендується вимагати підтвердження наявності стандартної техніки та ручного інструменту.

Забороняється зазначати конкретні марки та моделі техніки. У випадку визначення необхідних технічних характеристик рекомендується залишати тільки основні характеристики та формулювати їх не конкретним значенням, а фразою «від…», «не менше…», «не більше…» тощо.

У виключних випадках, якщо посилання на конкретні торговельну марку чи фірму, патент, конструкцію або тип обладнання або механізмів, джерело його походження або виробника є необхідним за умови відповідного обґрунтування, необхідно додавати вираз "або еквівалент". При цьому технічні характеристики еквівалента мають бути не гіршими від технічних характеристик обладнання, передбаченого тендерною документацією.

У довідці відображається належність обладнання (власного, залученого або субпідрядної організації), яке залучається до виконання робіт. У разі залучення обладнання третіх осіб також зазначається документ з номером і датою виникнення правових підстав щодо залучення відповідного обладнання.

Рекомендується передбачати надання учасником інформації про наявність матеріально-технічної бази: виробничих баз, складських, офісних приміщень тощо.

В тендерній документації рекомендується вимагати надання учасником копій документів, які підтверджують наявність та правовий статус набуття (володіння, користування) транспортних засобів, будівельних машин, механізмів, обладнання, зазначених у довідці, а також об'єктів матеріально-технічної бази: виробничих баз, складських, офісних приміщень тощо.

2 Рекомендації щодо документального підтвердження відповідності критерію «наявність в учасника процедури закупівлі працівників відповідної кваліфікації, які мають необхідні знання та досвід»

До працівників, наявність яких має бути підтверджена за цим критерієм у разі закупівлі робіт, належать інженерно-технічні працівники та робітники. До переліку необхідних інженерно-технічних працівників рекомендовано відносити наступні ключові посади:

- головного інженера або іншу особу, яка здійснює технічне керівництво діяльністю будівельної організації;
- начальника дільниці / виконавця робіт або іншу особу, яка виконує його функції;
- інженера в частині кошторисної документації;
- інженера з охорони праці (будівництво).

Для підтвердження цього кваліфікаційного критерію стосовно інженерно-технічних працівників рекомендується вимагати:

1. довідку встановленої форми з інформацією щодо основних інженерно-технічних працівників відповідної кваліфікації. Рекомендована форма довідки наведена у Додатку 2а;
2. копії трудових книжок (сторінки, що містять відповідну інформацію) та/або накази про призначення на посаду, та/або накази про сумісництво, або інші документи, які підтверджують наявність трудових правовідносин учасника процедури закупівлі з відповідними працівниками, зазначеними у довідці з інформацією щодо основних інженерно-технічних працівників відповідної кваліфікації.

Окремо замовникам рекомендується зазначати в тендерній документації, що працівники інженерних професій можуть працювати за будь-якою формою залучення працівників.

Також рекомендується встановлювати вимогу щодо надання інформації про наявність робітників (будівельників, монтажників, робітників інших професій), пусконалагоджувального персоналу у кількості, необхідній для виконання робіт з будівництва, що визначається замовником відповідно до відомостей потреби в кадрах за основними категоріями, зазначеними в проєкті організації будівництва, що є складовою проєктної документації.

Для підтвердження цього кваліфікаційного критерію рекомендується вимагати від учасників процедури закупівлі довідку з інформацією щодо робітників за формою, наведеною у Додатку 2б.

При цьому замовнику рекомендується зазначати в довідці перелік робітничих професій, визначених на основі проєкту організації будівництва. відповідно до якого учасник має зазначити інформацію про наявність працівників. Не рекомендується встановлювати конкретні кваліфікаційні розряди та вимагати конкретну кількість працівників по кожній окремій професії.

Замовник може вимагати від учасника надання копій підтверджуючих документів про наявність правовідносин між учасником та робітниками, зазначеними у довідці з інформацією щодо робітників.

3 Рекомендації щодо документального підтвердження відповідності критерію «наявність документально підтвердженого досвіду виконання аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)»

На підтвердження цього кваліфікаційного критерію рекомендується вимагати:

1. довідку щодо наявності досвіду виконання в учасника процедури закупівлі аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів) за формою, наведеною у Додатку 3;

2 копії довідок про вартість виконаних будівельних робіт та витрати (форма КБ-3), або інші документи, що підтверджують приймання виконаних робіт за аналогічним (аналогічними) за предметом закупівлі договором (договорами), зазначеними у довідці про виконання учасником процедури закупівлі аналогічного (аналогічних) за предметом закупівлі договору (договорів)).

Аналогічним договором рекомендовано визначати договір, укладений протягом останніх 5 років від дати, що передує даті оголошення процедури закупівлі. При цьому клас наслідків (відповідальності) об'єкта за аналогічним договором повинен бути не нижче класу наслідків об`єкта за предметом закупівлі з урахуванням таких умов:

- **при закупівлі робіт з реконструкції аналогічним рекомендовано визначати договір з виконання робіт з нового будівництва або реконструкції;**
- **при закупівлі робіт з капітального ремонту аналогічним рекомендовано визначати договір з виконання робіт з нового будівництва, реконструкції чи капітального ремонту.**

Для підтвердження інформації про клас наслідків (відповідальності) аналогічного об'єкта, зазначеного учасником у довідці щодо наявності досвіду виконання аналогічних договорів, надається копія позитивного експертного звіту щодо розгляду проєктної документації на будівництво цього об'єкта або зазначається посилання у ЄДЕССБ на дозвільний документ, сертифікат ДІАМ (ДАБІ), акт готовності об'єкта до експлуатації чи інший документ, що містить інформацію про клас наслідків (відповідальності).

Замовнику не рекомендується визначати перелік конкретних видів робіт згідно технічного завдання, виконання яких за аналогічними договорами має підтвердити учасник процедури закупівлі.

При встановленні замовником способу документального підтвердження відповідності цьому критерію слід враховувати, що вимоги щодо відсотка виконання аналогічного договору та обсягу виконання робіт за аналогічними договорами можуть призвести до оскарження процедури закупівлі.

Рекомендації щодо узгодження договірної ціни переможця процедури закупівлі

Відповідно до Загальних умов договірна ціна – це визначена на основі кошторису, узгоджена сторонами і обумовлена у договорі підряду ціна (вартість) робіт.

З метою забезпечення укладення договору про закупівлю робіт відповідно до законодавства та у встановлені строки, уникнення непорозумінь та мінімізації ризику оскаржень дій замовника, рекомендується в тендерній документації встановлювати порядок формування, надання та узгодження договірної ціни переможця процедури закупівлі, який би передбачав узгодження замовником договірної ціни переможця за результатами торгів до підписання договору про закупівлю.

Строк узгодження договірної ціни має встановлюватися з урахуванням дотримання укладення договору про закупівлю в строк, передбачений п. 49 Особливостей - не пізніше ніж через 15 днів з дати прийняття рішення про намір укласти договір про закупівлю.

Договірна ціна формується переможцем в порядку, встановленому тендерною документацією (вимоги до формування договірної ціни див. п.13 цих Загальних рекомендацій).

Рекомендується передбачити наступний порядок узгодження договірної ціни переможця.

Переможець процедури закупівлі у строк, що не перевищує чотири дні з моменту оприлюднення повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, має завантажити в електронну систему закупівель договірну ціну, сформовану за результатами електронного аукціону, з розрахунками у форматі PDF та .xls(x) у складі:

- договірної ціни за формою, наведеною у додатку 30 до Настанови;
- пояснювальної записки;
- локальних кошторисів (відповідно до Технічного завдання з урахуванням технологічного процесу) із зазначенням технічних характеристик матеріалів, устаткування та ін.;
- підсумкової відомості ресурсів за формою згідно з додатком 11 до Настанови;
- підтверджуючих розрахунків за статтями витрат договірної ціни відповідно до порядку розрахунку згідно положень Настанови.

За таких умов замовник повинен передбачати в тендерній документації положення щодо обов’язку замовника протягом чотирьох робочих днів перевірити надану переможцем процедури закупівлі договірну ціну з розрахунками на відповідність зазначеним вимогам та у разі виявлення невідповідностей повідомити про це переможця процедури закупівлі, надіславши відповідного електронного документу на електронну адресу переможця процедури закупівлі, зазначену ним як контактну у тендерній пропозиції.

У випадку її відсутності – на електронну адресу, зазначену переможцем процедури закупівлі під час реєстрації на майданчику електронної системи закупівлі, чи в інший узгоджений з переможцем процедури закупівлі спосіб, з переліком усіх невідповідностей та надати не менше трьох робочих днів на їх усунення.

Зауваження замовника повинні ґрунтуватися виключно на підставі вимог, передбачених до розрахунку договірної ціни тендерною документацією та Настановою.

У випадку, якщо протягом чотирьох робочих днів з дати завантаження переможцем договірної ціни замовник не надасть обґрунтованих зауважень щодо невідповідностей, вважається, що замовник узгодив договірну ціну з відповідними розрахунками.

Після отримання зауважень замовника щодо невідповідностей, переможець процедури закупівель протягом трьох робочих днів (або більшого строку, який замовник може встановити при зменшенні фактичних строків завантаження договірної ціни переможцем та/або надання зауважень замовником) завантажує виправлену договірну ціну з розрахунками в електронну систему закупівель чи сторони підписують договір про закупівлю з усіма додатками, включаючи виправлену договірну ціну.

При узгодженні договірної ціни переможця процедури закупівлі замовник має пам'ятати про необхідність дотримання переможцем положення, передбаченого п.5.10 Настанови, відповідно до якого поточні ціни на матеріальні ресурси приймаються на підставі проведеного учасником процедури закупівлі (підрядником) аналізу цін (при рівних якісних характеристиках), за обґрунтованою ціною матеріальних ресурсів, що склалася на дату оформлення ціни пропозиції та яка не повинна перевищувати середню ціну в регіоні.

Замовнику слід передбачити в тендерній документації умову, відповідно до якої у разі, якщо переможець процедури закупівлі не усуне повідомлені йому замовником невідповідності в розрахунку договірної ціни чи не надасть вчасно розрахунок, який відповідає вимогам тендерної документації, переможець в такому випадку буде вважатись таким, що відмовився від підписання договору, і замовник відхиляє його тендерну пропозицію відповідно до підпункту 3 пункту 44 Особливостей.

Щодо оприлюднення договору про закупівлю робіт

За результатами здійснення процедури закупівлі замовник оприлюднює в електронній системі договір про закупівлю та всі додатки до нього.

Договірна ціна оприлюднюється в повному складі з усіма розрахунками, що підтверджують всі статті договірної ціни, у тому числі з локальними кошторисами та підсумковою відомістю ресурсів з цінами. При цьому, локальні кошториси (локальні кошторисні розрахунки) та відомості ресурсів (включаючи підсумкову відомість ресурсів) рекомендується оприлюднювати, у тому числі, у форматі .xls(x).

Календарний графік виконання робіт з будівництва складає переможець процедури закупівлі при формуванні пакета договірних документів та надає до підписання договору про закупівлю. Строк виконання робіт за календарним графіком має відповідати строку виконання робіт, передбаченому тендерною документацією. Вимоги до форми календарного графіка, за необхідності, встановлюються в тендерній документації.

Відповідно до діючих вимог, замовник може бути користувачем Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури (далі - ЄСУВ) та має вносити інформацію, відомості (дані), документи (різного формату) щодо всіх етапів реалізації проєктів: проєктування, реалізації, фінансування тощо.

У такому випадку замовник (визначена відповідальна особа) має систематично проводити наповнення системи шляхом внесення інформації, відомостей (даних), документів у відповідні поля ЄСУВ у вигляді показників, чисел, документів (різних форматів) тощо, відповідно до затвердженого регламенту чи іншого нормативного документа.

Якщо для реалізації цієї функції замовнику потрібна додаткова інформація від виконавця, порядок надання цієї інформації має бути визначено в проєкті договору про закупівлю.

Рекомендації щодо перевірки ділових партнерів

(Due Diligence)

1 Перевірка контрагента здійснюється у встановлений для перевірки строк шляхом направлення електронних пошукових запитів до:

- Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань Міністерства юстиції України на вебсайті Міністерства юстиції України: https://usr.minjust.gov.ua/. Реєстр надає можливість отримати такі відомості: перелік засновників (учасників) юридичної особи, у тому числі частки кожного із засновників (учасників), та інформацію про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) юридичної особи;
- Єдиного державного реєстру судових рішень: https://revestr.court.gov.ua/. Реєстр містить рішення судів України в цивільних, адміністративних, господарських справах, справах про адміністративні правопорушення та кримінальні провадження;
- веб – ресурсів Антимонопольного комітету України;
- електронного податкового сервісу Державної фіскальної служби України «Дізнайся більше про свого бізнес – партнера»;
- Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов’язані з корупцією правопорушення Національного агентства з питань запобігання корупції;
- офіційних та неофіційних інтернет – ресурсів, у тому числі іноземних, на яких може розміщуватись інформація щодо контрагентів;
- електронна система закупівель (зокрема, система Prozorro);
- інформаційно-аналітичної платформи «YouControl» https:/youcontrol.com.ua/. Матеріали проєкту «Clarity Project»: https://clarity-project.info/about, або інша відповідна система;
- санкційні списки Ради національної безпеки і оборони України: https://drs.nsdc.gov.ua/;
- Міжнародні санкційні списки;
- Інші відкриті джерела інформації.

2 Уповноважена особа/уповноважений відділ/ відповідальна особа (за рішенням керівника) проводить перевірку щодо:

- наявності/відсутності відомостей про контрагента у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань (крім нерезидентів), засновників та кінцевого бенефіціарного власника (контролера) контрагента, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) його засновника;
- перебування контрагента у стадії припинення, банкрутства або ліквідації;
- наявності/відсутності відомостей про юридичну особу в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;
- наявності/відсутності відомостей про службову (посадову) особу контрагента, яка уповноважена представляти інтереси такого контрагента, в Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;
- наявності/відсутності судових справ стосовно контрагента (у разі наявності, підлягають з'ясуванню обставини справи);
- притягнення контрагента протягом останніх трьох років до відповідальності за порушення, визначені пунктом 4 частини другої статті 6, пунктом 1 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій, що стосуються спотворення результатів тендерів;
- наявності/відсутності відомостей про те, що контрагент є особою, до якої застосовано санкції, передбачені статтею 4 Закону України «Про санкції»;
- наявності/відсутності відомостей про те, що контрагент є особою, до якої застосовано санкції, передбачені міжнародним законодавством;
- наявності/відсутності даних про те, що контрагент є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з уповноваженою особою (особами) Замовника.
- наявності/відсутності у контрагента заборгованості зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), податкової застави;
- наявності/відсутності у контрагента, який є учасником публічної закупівлі, антикорупційної програми чи уповноваженого з реалізації антикорупційної програми, якщо вартість закупівлі товару (товарів), послуги (послуг) або робіт дорівнює чи перевищує 20 мільйонів гривень;
- наявності/відсутності підстав для укладання договору/відмови в участі у процедурі закупівлі, згідно п. 47 Особливостей;
- наявності/відсутності відповідного обґрунтування, у разі укладення договору про закупівлю без застосування відкритих торгів та/або електронного каталогу для закупівлі товару, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2022 р. № 1178 «Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування» (із змінами).
- перевірки країни походження товарів, на **не використання товарі та/або послуг** з місцем походження у Країні під санкціями;

3 У разі здійснення перевірки потенційного контрагента під час проведення публічних закупівель відповідно до Закону, окрім інформації, береться до уваги також інформація про учасника, що міститься у його тендерній пропозиції.

Санкційна перевірка ділових партнерів

1 Відповідно до п.2 постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178 (із змінами) замовникам **забороняється здійснювати публічні закупівлі товарів, робіт і послуг у громадян Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран (крім тих, що проживають на території України на законних підставах); юридичних осіб, утворених та зареєстрованих відповідно до законодавства Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран; юридичних осіб, утворених та зареєстрованих відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), що має частку в статутному капіталі 10 і більше відсотків (далі - активи), якої є Російська Федерація/Республіка Білорусь/Ісламська Республіка Іран, громадянин Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран (крім тих, що проживають на території України на законних підставах), або юридичних осіб, утворених та зареєстрованих відповідно до законодавства Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран, крім випадків коли активи в установленому законодавством порядку передані в управління Національному агентству з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.**

Також, відповідно до п.3 постанови Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 №1178 (із змінами), замовникам забороняється здійснювати публічні закупівлі товарів походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь/Ісламської Республіки Іран, за винятком товарів походженням з Російської Федерації/Республіки Білорусь, необхідних для ремонту та обслуговування товарів, придбаних до набрання чинності цією постановою.

2 Оцінка наявності санкційних ризиків здійснюється шляхом:

2.1. перевірки контрагентів;

2.2. оцінки наявності територіальних ризиків (в тому числі, країни походження товарів, реєстрації контрагента, місця проживання тощо);

2.3. оцінки правомірності укладення правочинів.

2.4. перевірки походження товарів закупівля яких, встановлення (монтаж) якого є предметом договору.

3 При оцінці санкційних ризиків до уваги беруться:

3.1. міжнародні санкції, які встановлюються резолюціями Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об`єднаних Націй;

3.2. рішеннями та регламентами Ради Європейського Союзу;

3.3. Управлінням контролю за іноземними активами (США);

3.4. іншими міжнародними організаціями, групами держав чи окремими іноземними державами;

3.5. національні санкції, які встановлюються рішеннями Ради національної безпеки і оборони України.

4 При здійсненні перевірки контрагентів на предмет наявності санкційних ризиків ініціатори укладення правочинів, а також уповноважені працівники відповідних підрозділів замовника, враховують наступні критерії:

4.1 контрагент або банківська установа контрагента є Суб`єктом під санкціями, зареєстрований у Країні під санкціями або контролюється з боку Суб`єкта під санкціями та/або Країни під санкціями;

4.2 контрагент або банківська установа контрагента є Суб`єктом, який порушив вимоги Законодавства про санкції;

4.3 контрагент пов`язаний відносинами володіння чи контролю з Суб`єктом під санкціями, має частку у статутному капіталі або голосів у виконавчому органі Суб`єкта під санкціями та/або у структурі власності контрагента є юридичні особи, які зареєстровані у Країні під санкціями або фізичні особи, які є резидентами, громадянами або мають постійне місце проживання у Країні під санкціями;

4.4 щодо контрагента виявлено інформацію, яка підтверджує, що у господарській діяльності контрагент **використовує товари та/або послуги** з місцем походження у Країні під санкціями;

4.5 на господарську діяльність контрагента здійснює безпосередній або опосередкований вплив (зокрема, завдяки опосередкованому володінню або праву голосу) Суб`єкт під санкціями;

4.6 наявна інформація, яка підтверджує, що Кінцевим бенефіціарним власником, постачальником є Суб`єкт під санкціями;

4.7 правочин, на підставі якого проводиться господарська операція, підписаний особою, яка є Суб`єктом під санкціями, або має постійне місце проживання у Країні під санкціями;

4.8 країною походження товару / послуг є територія чи держава, яка є Країною під санкціями;

4.9 інші критерії, визначені нормами чинного законодавства України.

5 Пов`язаними з державою-агресором вважаються наступні контрагенти:

5.1 громадяни Російської Федерації, крім тих, що проживають на території України на законних підставах;

5.2 юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства Російської Федерації; юридичні особи, створені та зареєстровані відповідно до законодавства України, кінцевим бенефіціарним власником, членом або учасником (акціонером), якої є Російська Федерація, громадянин Російської Федерації, крім того, що проживає на території України на законних підставах, або юридична особа, створена та зареєстрована відповідно до законодавства Російської Федерації.

6 При здійсненні закупівель замовник вживає заходи з недопущення придбання товарів з джерелом походження держави-агресора. З цією метою ініціатори укладення правочину повинні отримати від контрагентів документи, які підтверджують джерела походження товарів та здійснити перевірку ділового партнера.

7 Замовник вживає заходів з метою недопущення співпраці з контрагентами, діяльність яких містить ознаки колабораційної діяльності.

8 Договори, які укладаються замовником з контрагентами, мають містити положення про антикорупційні застереження та санкційні застереження.

Примірні антикорупційні застереження

1 Сторони погоджуються дотримуватися норм законодавства України про запобігання корупції, про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, а також відповідних міжнародних актів та законодавства інших країн, дія якого розповсюджується на правовідносини Сторін за цим Договором.

2 Сторони заявляють, що не здійснювали, не обіцяли, не уповноважували, не дозволяли, не пропонували (і зобов'язуються утримуватись від таких дій) у зв'язку з виконанням цього Договору, прямо чи опосередковано передачу або отримання будь-якого платежу, передачу будь-якої незаконної вигоди та/або здійснення незаконного впливу в інший спосіб щодо:

- ☑ будь-якої особи, на яку розповсюджується дія заборон/обмежень, передбачених законодавством про запобігання корупції, про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;
- ☑ будь-якої політичної партії, громадського об'єднання, засобу масової інформації;

- ☑ будь-якої особи, що є учасником, бенефіціаром (у тому числі, кінцевим), посадовою особою органів управління, працівником та/або уповноваженим представником іншої Сторони за цим Договором.

3 Сторони зобов'язуються утримуватись від будь-яких дій, метою та/або результатом яких є порушення законодавства про запобігання корупції, про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, вчинення злочинів у сфері господарської діяльності, а також докладати розумних зусиль для уникнення зазначених ризиків ділових відносин з відповідними контрагентами.

4 Сторони підтверджують, що жодна з них, а також їх учасники, бенефіціари (у тому числі, кінцеві), посадові особи органів управління не були визнані винними у вчиненні і не вчиняли правопорушень, пов'язаних із корупцією, легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванням тероризму та фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення, злочинів у сфері господарської діяльності.

5 Сторона (контрагент) зобов'язується надавати всю актуальну інформацію щодо наявності або виникнення реального або потенційного конфлікту інтересів, який пов'язаний із виконанням умов цього Договору.

Кожна із Сторін цього Договору відмовляється від стимулювання будь-яким чином працівників іншої Сторони, в тому числі шляхом надання грошових сум, подарунків, безоплатного виконання на їх адресу робіт (послуг) та іншими, не поіменованими у цьому пункті способами, що ставить працівника в певну залежність і спрямованого на забезпечення виконання цим працівником будь-яких дій на користь стимулюючої його Сторони.

Під діями працівника, здійснюваними на користь стимулюючої його Сторони, розуміються:

- ☑ надання невиправданих переваг у порівнянні з іншими контрагентами;
- ☑ надання будь-яких гарантій;
- ☑ прискорення існуючих процедур (спрощення формальностей);
- ☑ інші дії, що виконуються працівником в рамках своїх посадових обов'язків, але йдуть врозріз з принципами прозорості та відкритості взаємин між Сторонами.

У разі виникнення у Сторони підозр, що відбулося або може відбутися порушення будь-яких антикорупційних умов, відповідна Сторона зобов'язується повідомити іншу Сторону у письмовій формі.

У письмовому повідомленні Сторона зобов'язана послатися на факти або надати матеріали, що достовірно підтверджують або дають підставу припускати, що відбулося або може відбутися порушення будь-яких положень цих умов контрагентом, його афілійованими особами, працівниками або посередниками виражається в діях, які кваліфікуються відповідним законодавством, як дача або одержання неправомірної вигоди, корупційне правопорушення, а також діях, що порушують вимоги законодавства про запобігання корупції та міжнародних актів про протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом.

6 Порушення однією із сторін будь-якої із вимог антикорупційного законодавства розцінюється як істотне порушення даного Договору, що надає право іншій стороні на дострокове розірвання цього Договору шляхом надсилання письмового повідомлення.

Примірні санкційні застереження

1 Сторони підтверджують, що на них, а також на їх учасників, бенефіціарів (у тому числі, кінцевих), посадових осіб органів управління не поширюється дія національних санкцій України, санкцій Ради безпеки ООН, Європейського Союзу, Відділу з контролю за іноземними активами Державного казначейства США, Департаменту торгівлі Бюро промисловості та безпеки США, Державного департаменту США, Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії або будь-якої іншої держави чи міжнародної організації, які можуть призвести до ризиків діяльності іншої Сторони (в тому числі реалізації правовідносин за цим Договором).

2 Замовник має право в односторонньому порядку відмовитися від виконання своїх зобов'язань за Договором та/або розірвати Договір у разі, якщо:

- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента внесено до списку санкцій OFAC Сполучених Штатів Америки (перелік осіб, до яких застосовано санкції, що визначається The Office of Foreign Assets Control of the US Department of the Treasury);
- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента, **та/або товарів**, послуг чи робіт Контагета застосовано обмеження (санкції) інших, ніж OFAC, державних органів США, режим дотримання яких може бути порушено виконанням Договору;
- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента внесено до списку санкцій Європейського Союзу (Consolidated list of persons, groups and entities subject to EU financial sanctions);
- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента внесено до списку санкцій Her Majesty's Treasury Великої Британії (список осіб, включених до Consolidated list of financial sanctions targets in the UK та до List of persons subject to restrictive measures in view of Russia's actions destabilising the situation in Ukraine, що ведеться the UK Office of Financial Sanctions Implementation (OFSI) of the Her Majesty's Treasury);
- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента внесено до списку санкцій Ради Безпеки ООН (зведений список санкцій Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй (Consolidated United Nations Security Council Sanctions List), до якого включено фізичних та юридичних осіб, щодо яких застосовано санкційні заходи Ради Безпеки ООН);

- ☑ Контрагента, та/або учасника Контрагента, та/або кінцевого бенефіціарного власника Контрагента внесено до списку санкцій Ради національної безпеки і оборони України (перелік осіб, до яких рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, введеними в дію указами Президента України, застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до статті 5 Закону України «Про санкції»);
- ☑ **щодо товарів, послуг та/або робіт** за Договором та/або щодо виконання інших умов Договору рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, введеними в дію указами Президента України, застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) відповідно до статті 5 Закону України «Про санкції», якщо виконання Договору суперечитиме дотриманню санкцій Ради національної безпеки і оборони України.

Додаток 1

Рекомендована форма довідки про наявність обладнання, матеріально-технічної бази та технологій

№ з/п	Перелік та кількість необхідної техніки, відповідно до вимог замовника	Назва відповідної техніки учасника процедури закупівлі	Тип/ марка/ модель	Кількість	Зазначення приналежності (власне/залучене) *	Назва та реквізити документа, що підтверджує приналежність (власне/залучене) **
1	2	3	4	5	6	7

* якщо учасник процедури закупівлі є власником, зазначається "власний", в інших випадках – вказується "право користування" (договір оренди, лізингу, надання послуг, субпідряду (підряду) або в інший спосіб, визначений законодавством України).

** зазначається номер та дата документа щодо приналежності (власне / залучене), відповідно до графи 6 Довідки;

Додаток 2а

Рекомендована форма довідки з інформацією щодо основних інженерних працівників відповідної кваліфікації

№ з/п	Посада	ПІБ	Освіта / спеціальність	Штатний / трудовий договір / за сумісництвом тощо	Реквізити сертифіката (за наявності)
1	2	3	4	5	6

Додаток 2б

Рекомендована форма довідки з інформацією щодо робітників

№ з/п	ПІБ	Спеціальність / професія, розряд	Штатний / трудовий договір / за сумісництвом та ін.
1	2	3	4
	...		
	Разом кількість:		

Додаток 3

Рекомендована форма довідки щодо наявності досвіду виконання аналогічного договору

№ з/п	Відомості про замовника робіт за договором (місцезнаходження, ПІБ відповідальної особи, № телефону, код ЄДРПОУ)	Відомості про об’єкт будівництва: 1. Найменування та місцезнаходження об’єкта 2. Клас наслідків об’єкта 3. Посилання на відомості про об’єкт на порталі ЄДЕССБ https://e-construction.gov.ua/ (за наявності)	Відомості про договір: 1. Номер договору 2. Дата укладення договору 3. Предмет договору 4. Посилання на закупівлю в системі Prozorro (за наявності).	Сума виконання договору, грн
1	2	3	4	5